

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΛΒ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ & ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΠΥΡΓΟΥ ΡΑΓΙΟΥ

(1) ~ (2) Πήλινα αγγεία Εποχής Χαλκού
(3) Πήλινο γυναικείο ειδώλιο αρχαϊκών χρόνων
(4) Πήλινος ηθμός (σουρωτήρι) ελληνιστικών χρόνων

Ο αρχαιολογικός χώρος είναι προσβάσιμος μέσω του δρόμου κατά μήκος της παραλίας «Δρέπανο-Μακρυγιάλι», ακολουθώντας, εν συνεχείᾳ, τις σχετικές οδικές πινακίδες σήμανσης προς το εσωτερικό του κάμπου.

Για περισσότερες πληροφορίες και επιβεβαίωση του ισχύοντος, κάθε φορά, ωραρίου λειτουργίας: ΛΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων
τηλ.: +30 2665.0.29177/8 - FAX: +30 2665.0.25133 - e-mail: lberka@culture.gr

Ο αρχαιολογικός χώρος του Πύργου Ραγίου βρίσκεται σε απόσταση 10 χλμ. βορειοδυτικά της πόλης της Ηγουμενίτσας. Καταλαμβάνει την κορυφή χαμηλού λόφου στο μέσον του κάμπου Ραγίου-Κεστρίνης, κοντά στις παλαιές εκβολές του ποταμού Καλαμά (αρχ. Θύαμις). Η προνομιούχος -από άποψη φυσικού κάλλους και φυσικής οχύρωσης- θέση παρουσιάζει διαχρονική χρήση από τη Μέση Παλαιολιθική περίοδο έως τους χρόνους της Οθωμανικής κυριαρχίας.

Η θέση οχυρώνεται τον 5ο αι. π.Χ. με ισχυρά ισοδομικά τείχη, τα οποία διατηρούνται σήμερα σε ιδιαίτερα καλή κατάσταση, περικλείοντας μία έκταση 3,5 περίπου στρεμμάτων. Σε επεμβάσεις και ανακατασκευές του τείχους κατά τους ύστερους κλασικούς και ελληνιστικούς χρόνους χρησιμοποιήθηκε το πολυγωνικό σύστημα, το οποίο είναι ορατό σε μικρό τμήμα στη δυτική πλευρά της οχύρωσης.

Η αμυντική ικανότητα του τείχους, το οποίο σε κάποια σημεία φθάνει τα 4 μ. ύψος, ενισχύόταν με ορθογώνιους πύργους. Κατά την αρχαιότητα η κύρια είσοδος της οχύρωσης ήταν εκείνη στη νότια πλευρά. Ταυτόχρονα ήταν σε χρήση και μία στενή πυλίδα στα βόρεια, η οποία αποτελεί σήμερα την είσοδο στον αρχαιολογικό χώρο.

Το κάστρο φαίνεται ότι προστάτευε από ξηράς τον εκτεταμένο οικισμό που αναπτυσσόταν στη γειτονική Χερσόνησο της Λυγιάς, ο οποίος, σύμφωνα με τις μαρτυρίες του Θουκυδίδη, ταυτίζεται με την «Κερκυραϊκή Περαία». Πρόκειται για τη στρατιωτική βάση που ίδρυσαν οι Κερκυραίοι στις θεσπρωτικές ακτές στις αρχές του Πελοποννησιακού Πολέμου, θέλοντας να εξασφαλίσουν τον έλεγχο του βόρειου θαλάσσιου στενού της Κέρκυρας και την εποπτεία της ενδοχώρας σε ακτίνα αρκετών χιλιομέτρων.

Το κατεξοχήν στρατιωτικό χαρακτήρα της θέσης επιβεβαιώνουν τα λιγοστά κατάλοιπα οικοδομημάτων των κλασικών - ελληνιστικών χρόνων στο εσωτερικό του. Στο κέντρο του οχυρωμένου χώρου, υπάρχει μία, εντυπωσιακού μεγέθους, δεξαμενή για τη συγκέντρωση των όμβριων υδάτων. Έχει διάμετρο 13 μ., βάθος πάνω από 5 μ. και είναι εξολοκλήρου λαξευμένη στον βράχο. Λίγο ανατολικότερα, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ένα ορθογώνιο λάξευμα, που μοιάζει με προεξέχον κάθισμα (ο λεγόμενος «θρόνος»), του οποίου η χρήση και ο χρόνος κατασκευής παραμένουν άγνωστα.

Άποψη της δεξαμενής

Κατά την Οθωμανική περίοδο ο χώρος κατοικήθηκε συστηματικά, όπως υποδεικνύει ο μεγάλος αριθμός περιβόλων και τοίχων από ξερολιθιά. Την ίδια εποχή, επάνω στον βόρειο πύργο της αρχαίας οχύρωσης, κατασκευάστηκε ένα διώροφο κτίσμα, ο λεγόμενος Πύργος, στον οποίο οφείλεται και η σύγχρονη ονομασία της θέσης.

Ο Πύργος ανήκει στον αρχιτεκτονικό τύπο της «κούλιας» ("kula"), που ήταν ιδιαίτερα διαδεδομένος στον ευρύτερο βαλκανικό χώρο κατά την Οθωμανική περίοδο. Πρόκειται για κτίριο στρατιωτικού χαρακτήρα, το οποίο χρησίμευε για τη διαμονή της φρουράς του Αγά της περιοχής και ταυτόχρονα ως παρατηρητήριο. Για αμυντικούς λόγους, απουσιάζουν οι θύρες ή άλλα ανοίγματα στο επίπεδο του ισογείου. Η μοναδική είσοδος βρίσκεται ψηλότερα και ήταν προσβάσιμη μέσω κτιστής κλίμακας και ξύλινης κινητής γέφυρας. Αντίστοιχα, τα παράθυρα -τετράγωνα ή τοξωτά- είναι μικρά και συναντώνται μόνο στους επάνω ορόφους.

Η δυνατότητα άμυνας ενισχύόταν με πολεμίστρες στους τοίχους και μία καταχύστρα ή λαδορίχτη επάνω από την είσοδο, ειδικό δηλαδή άνοιγμα από το οποίο περιέχυναν τον εχθρό με καυτό λάδι.

Στο πλαίσιο των εργασιών ανάπλασης και ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου, που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο 1999~2000, εξασφαλίσθηκαν οι απαραίτητες υποδομές, προκειμένου ο χώρος να καταστεί επισκέψιμος. Διαμορφωμένο μονοπάτι και ενημερωτικές πινακίδες επιτρέπουν στον επισκέπτη να αποκτήσει μία συνολική εικόνα του χώρου και να γνωρίσει από κοντά την ιστορία του. Παράλληλα, ο Πύργος της Οθωμανικής περιόδου αποκαταστάθηκε στην αρχική του μορφή και διαμορφώθηκε σε εκθεσιακό χώρο.

Ευρήματα από τις έρευνες στον αρχαιολογικό χώρο του Πύργου Ραγίου φιλοξενούνται σήμερα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηγουμενίτσας. Μεταξύ αυτών, συγκαταλέγονται εργαλεία της Μέσης Παλαιολιθικής και Νεολιθικής εποχής από πυριτόλιθο, αγγεία της εποχής του Χαλκού, πήλινα ειδώλια της Αρχαϊκής περιόδου, κεραμική, νομίσματα και άλλα μικροαντικείμενα (αιχμές βελών, μολύβδινα βλήματα σφενδόνης κ.α.) των κλασικών, ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων, καθώς και αντικείμενα καθημερινής χρήσης από τη νεώτερη περίοδο κατοίκησης του χώρου.

